

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «БАНКІВСЬКА СИСТЕМА»

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)
Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Рік навчання: 4-й, семестр 7-й
Кількість кредитів ECTS: 5 кредитів
Назва кафедри: Фінансів, банківської справи та страхування

Мова викладання: українська

Лектор курсу

к.е.н., доц. Руда Оксана Леонтіївна

**Контактна інформація
лектора (e-mail)**

ruda@vsau.vin.ua

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Банківська система» є обов'язковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції - 30 год.; практичні заняття - 28 год., самостійна робота - 92 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації.

Підсумковий контроль – іспит.

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватись знання, отримані з дисциплін: «Історія фінансів, грошей і кредиту», «Гроші та кредит», «Фінанси», «Страхування», «Фінансовий ринок», «Ринок цінних паперів»

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при проходженні виробничої практики та при підготовці до державної атестації.

Призначення навчальної дисципліни

Дисципліна забезпечує науково-теоретичну і методологічну основу для формування системи знань з конкретно-прикладних дисциплін, тому важливим є набуття практичних навичок та вмінь з даної дисципліни. Завдяки дисципліні «Банківська система» забезпечується теоретико-методологічний зв'язок між загальнотеоретичною та прикладною підготовкою фахівців фінансово-економічного профілю.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Банківська система» є формування системи знань у галузі організації та технології здійснення банками пасивних та активних операцій. Здобувачі ознайомлюються з принципами функціонування банківської системи, її роллю у фінансовій системі країни, а також особливостями регулювання банківської діяльності. Особлива увага приділяється аналізу сучасних викликів та перспектив розвитку банківської

сфери.

Завдання вивчення дисципліни

Розкрити суть, структуру банківської системи України, функції і задачі національного банку України та комерційних банків; процес становлення банківської системи України; відтворювати розуміння сутності процесу розвитку фінансової, банківської та страхової діяльності суб'єктів господарювання та механізму управління цими процесами.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувані такі програмні компетентності:

інтегральну компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК13. Здатність вирішувати проблемні питання в сфері фінансово-кредитних відносин аграрного сектору економіки.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР25. Визначати особливості та застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері фінансово-кредитного забезпечення і страхового захисту суб'єктів аграрного сектору економіки.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів).

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Економічні та правові основи функціонування банківської системи	2	2	6
2	Банківська система у казначейському обслуговуванні бюджетних коштів в Україні	2	2	6
3	Основи організації діяльності банків в Україні	2	2	6
4	Ресурси комерційних банків та порядок їх регулювання.	2	2	8
5	Діяльність банківських об'єднань	2	2	6
6	Платіжний ринок України	2	2	6
7	Банківські установи на валютному ринку України	2	2	6
8	Кредитні операції комерційних банків.	2	2	6
9	Фінансові послуги комерційних банків.	2	2	7
10	Операції банків на ринку цінних паперів.	2	2	7
11	Інноваційні технології в банківській діяльності	2	2	7
12	Забезпечення фінансової стійкості банку	2	2	7
13	Регулювання банківської діяльності	2	2	7
14	Роль інституту фінансового моніторингу у трансформації соціально-економічних функцій сучасної банківської системи	4	2	7
Разом		30	28	92

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання.

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його

підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Опрацювання питань, що виносяться на самостійне вивчення	56	Щотижнево	Усне та письмове опитування/ Тестування
2	Підготовка до лекційних та практичних занять (робота з інформаційними джерелами: опрацювання першоджерел)	12	Щотижнево	Усне та письмове опитування/ Тестування
3	Виконання індивідуальних творчих завдань (виконання презентації за заданою проблемною тематикою, есе, рефератів, тез, статей)	12	1 раз на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	12	2 рази на семестр	Тестування
Разом		92		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Банківська система : підручник / Крупка М.І., Андрущак Є.М., Пайтра Н.Г. та ін.; за ред. д-ра екон. наук, проф. М.І. Крупки. Львів, 2023. 524 с.
2. Банківська система: навчальний посібник. Ситник Н.С., Стасишин А.В., Блащук-Девяткіна Н.З., Петик Л.О.; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 580 с.
3. Банківська система: підручник ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. Львів : «Новий Світ – 2000», 2020. 536 с.
4. Закон України «Про банки і банківську діяльність». URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
5. Закон України «Про Національний банк України». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
6. Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>
7. Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>
8. Закон України «Про споживче кредитування». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1734-19>
9. Кузнецова С. А. Банківська система. навч. посіб. К. «Центр учбової літератури». 2014. 400 с.
10. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затверджене Постановою Правління НБУ 30.06.2016р. №351. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16/print1479389606687835>
11. Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи, затверджене Постановою Правління НБУ 17.09.2015 № 615. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0615500-15>
12. Положення про ліцензування банків. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0149500-18>
13. Стечишин Т. Б. Банківська справа. навч. посіб. Тернопіль.ТНЕУ.2018.403 с.

Додаткова література

1. Марценюк О.В., Руда О.Л. Буяльська В.М. Тенденції ринку банківських послуг в умовах воєнного стану та у післявоєнному відновленні України. *Агросвіт*. 2024. № 6. С. 134-142. DOI: 10.32702/2306-6792.2024.6.134
2. Марценюк О.В., Руда О.Л., Перкун А.В. Сучасні тенденції формування ресурсного потенціалу страхової компанії. *Ефективна економіка*. 2023. № 7. DOI:<http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.7.42>. URL:<https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/1877/1894>
3. Руда О.Л. Банківський нагляд та його вплив на банківську систему України. *Агросвіт*. 2022. № 5-6. С. 15-23.

4. Руда О.Л. Сучасний стан банківської системи України та її конкурентоспроможність. *Ефективна економіка*. 2019. №4. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua>
5. Руда О.Л. Штучний інтелект та напрями використання в банківській діяльності. *Ефективна економіка*. 2024. № 1. URL: <https://www.nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/2896/2932> DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.1.50>
6. Руда О.Л., Марценюк О. В. Діяльність банків в системі протидії легалізації доходів одержаних злочинним шляхом. *Економіка та суспільство*. 2024. № 59. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-129>
7. Руда О.Л., Марценюк О.В., Гусак Я.В. Валютний ринок та його регулювання в умовах війни. *Ефективна економіка*. 2024. № 4. URL: <https://www.nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/2896/2932> DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.4.70>
8. Руда О.Л., Сучасні тенденції на ринку банківських послуг в Україні та їх вплив на фінансову діяльність банківської системи. *Агросвіт*. 2019. № 9. С. 25– 31.
9. Фінанси, гроші та кредит: Підручник. Ярошевич Н.Б. Львів: «Новий Світ- 2000», 2023. 414 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Верховної Ради України URL: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Сайт Кабінету Міністрів України URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
3. Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Національна акціонерна компанія «Укragролізинг». URL: <http://www.ukragroleasing.com.ua/index.php?/pro-kompaniyu.html>
5. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. URL: <https://www.nfp.gov.ua/>
6. Сайт Національного банку України URL: <https://bank.gov.ua/>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

№ п.п.	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Робота на лекційних заняттях	5
2	Робота на практичних заняттях	15
3	Виконання контрольних робіт, тестування	5
4	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	5
Всього за атестацію 1		30
Атестація 2		
1	Робота на лекційних заняттях	5
2	Робота на практичних заняттях	15
3	Виконання контрольних робіт, тестування	5
4	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	5
Всього за атестацію 2		30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності		10
Підсумкове тестування		30
Разом		100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до іспиту. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Здобувачам пропонується пройти онлайн-курси: <https://practice.privatbank.ua/>

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для іспиту
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	задовільно
60-65	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни